

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Darbinieku nosūtīšana uz Vāciju saskaņā ar ES tiesību aktiem/ A1 sertifikāta formalitātes VSAA

Iveta Suraka

VSAA Pabalstu metodiskās vadības
daļas vec.experte
Rīgā, 06.06.2017.

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

TĒMAS

- Iemaksu veikšanas pamatprincipi
- Darbinieku nosūtīšanas nosacījumi un formalitātes Vācijā
- Darbs divās vai vairāk DV
- A1 sertifikāta izsniegšana
- Problēmjasautājumi

ES tiesību akti sociālās drošības jomā

The coordination :
bridging the diversity

Regulas Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009 koordinē ES/EEZ valstu un Šveices sociālās drošības sistēmas noteikumus, tai skaitā par **sociālo apdrošināšanas iemaksu veikšanu**

Regulation 883/2004
Regulation 987/2009

Coordination

**Jūs
nevarat
izvēlēties
valsti,
kurā veikt
sociālās
iemaksas**

European level

National level

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Pamatprincipi sociālo apdrošināšanas iemaksu veikšanā saskaņā ar Regulām

Darba vietas likums (*Lex loci laboris*) nodarbinātām personām, t.i, ja persona veic darbu tikai vienā valstī, iemaksas ir jāveic minētajā valstī (arī gadījumā, ja darba devēja reģistrācijas adrese/uzņēmējdarbības vieta ir citā valstī)

Piemērs

Vācijā dzīvojošs darbinieks veic darbu Vācijā pie LV reģistrēta darba devēja. Darbinieks veic darbu tikai Vācijā, līdz ar to darba devējam ir jāreģistrējas Vācijas nodokļu iestādē un jāveic par viņu iemaksas Vācijā

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Pamatprincipi sociālo apdrošināšanas iemaksu veikšanā saskaņā ar Regulām

Piemērojami vienas valsts tiesību akti, t.i.,
iemaksas par vienu un to pašu darba periodu
vienlaicīgi ir veicamas vienā valstī

Piemērs

LV dzīvojošs transporta pārvadājumu
kompānijas darbinieks veic darbu LV, Polijā un
Vācijā pie Polijā reģistrēta darba devēja. Ja
darbinieks veic būtisku darbību dzīvesvietas
valstī - LV, darba devējam par viņu ir jāveic
iemaksas tikai LV

**Piemērojami vienas
valsts tiesību akti**

Iemaksas par vienu
un to pašu darba
periodu NAV
veicamas
vairākās valstīs,
bet gan
VIENĀ valstī

**NEPIECIEŠAMS
A1 sertifikāts**

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Katram gadījumam atbilstošie kritēriji

Darba vietas likums

reg. 883/2004 11.3.p.

Nosūtīšana

A1

reg. 883/2004 12.p.,
reg.987/2009 14.p. 1-4.p., 19.-21.p.
AK lēm. A1,.A2,

Darbs divās vai vairāk dalībvalstīs

A1

reg. 883/2004 13.p.,
reg.987/2009 16.p., 19.-21.p.
AK lēm. A1

Konkrētas personu kategorijas

A1

Ierēdnis
Jūrnieks
EK Līgumdarbinieks
Lidojumu un salona apkalpes loceklis

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Darbinieku nosūtīšanas nosacījumu mērķis

Novērst to, lai uzņēmumam savus darbiniekus, kuri parasti ir apdrošināti LV, būtu pienākums reģistrēt sociālās drošības sistēmā citā DV, uz kuru viņi nosūtīti īslaicīga darba veikšanai

Tas sarežģītu pakalpojumu sniegšanas brīvību, līdz ar to īpašie noteikumi uzņēmumam atļauj saglabāt situāciju, kurā tā darba ņēmēji ir reģistrēti pirmās DV sociālās drošības sistēmā, ja uzņēmums ievēro nosacījumus, kuri reglamentē pakalpojumu sniegšanas brīvību
(EST 10.02.2000. sprieduma - *Fitzwilliam* lietā 29.p)

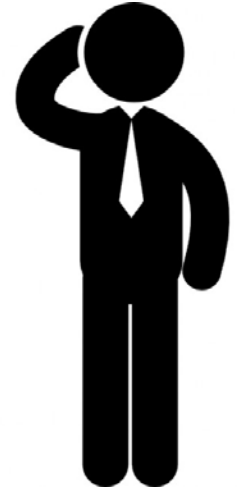

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Cēls mērķis

Kādi nosacījumi

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Nosacījumi darbinieku nosūtīšanai, lai saņemtu A1

Darbinieks ir sociāli apdrošināts LV

1 mēn.

**Darbs citā DV tiek veikts tā uzņēmuma labā, kas darbinieku
nosūta un to starpā pastāv tieša saikne**

**Darbinieks darbu citā DV veic īslaicīgi līdz 24 mēn.,
nākamā nosūtīšana pēc 2 mēn.**

**2 mēn.
pārtraukums**

Uzņēmums veic būtisku saimniecisko darbību LV

Darbība atbilst katra darba devēja specifikai – nosūtīšana tajā pašā jomā

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Nosacījumi darbinieku nosūtīšanai, lai saņemtu A1

Kritēriji, izvērtējot uzņēmuma būtisku darbību

- ➔ Uzņēmuma reģistrētā biroja un administrācijas vieta
- ➔ Darbinieku skaits LV uzņēmumā un citas DV uzņēmumā
- ➔ Vieta, kur ir noslēgta lielākā daļa līgumu ar klientiem (tiesību akti, kas ir piemērojami līgumiem)
- ➔ Līgumu skaits, kas realizēts nosūtītājvalstī un nodarbinātības valstī
- ➔ Uzņēmuma apgrozījums LV un citā DV (LV apm. 25%)

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Jāievēro nodarbinātības noteikumi un darba apstākļi, kas paredzēti attiecīgās DV tiesību aktos

Direktīvas 96/71/EK 3.p., Darba likuma 14.² p.

➔ Maksimālo darba laiku un minimālo atpūtas laiku

➔ Minimālo ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu

➔ Minimālo darba algas likmi, piemaksas par virsstundu darbu

➔ Par nodrošināšanu ar darbaspēku, t.sk. sadarbojoties ar
darbā iekārtošanas uzņ.

➔ Drošību, veselības aizsardzību un higiēnu darbā

➔ Diskriminācijas aizliegums u.c. noteikumi

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Direktīva 2014/67/ES

**Direktīvas 96/71/EK izpilde par darba ņēmēju
norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā
spēkā no 2016.gada 18.jūnija**

Mērķis - aizsargāt nodarbinātos,
uzlabot darba apstākļus, veicināt
administratīvo sadarbību un
informācijas apmaiņu starp iestādēm

Ieguvumi vai papildu nosacījumi

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Administratīvās prasības un kontroles pasākumi (Direktīvas 9.p.)

DV var noteikt šādus pasākumus pakalpojuma sniedzējam:

- ➔ Iesniegt deklarāciju atbildīgajās iestādēs uzņēmējas DV valodā vai citā valodā, norādāmā informācija:
(pakalpojumu sniedzēja ID, nosūtītie darba ņēmēji, kontaktpersonu ID, nosūtīšanas periods, darba vietas adreses, pakalpojumu veids, kas pamato norīkošanu)
- ➔ Glabāt/darīt pieejamu darba līgumu, algas aprēķinu, darba laika uzskaites lapu, algas izmaksu apliecinājošus dokumentus pieejamā un norādītā vietā
- ➔ Iecelt personu, kas ir atbildīga par sakariem ar tās uzņēmējas DV iestādi
- ➔ Iecelt kontaktpersonu, kas darbojas kā pārstāvis un ar kuras starpniecību sociālie partneri var mudināt pakalpojumu sniedzēju sākt darba koplīguma slēgšanas sarunas

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Paziņojumu iesniegšana Vācijā

Atbildīgā iestāde par nosūtītajiem darbiniekiem

Generalzolldirektion Direktion VII Finanzkontrolle Schwarzarbeit

Wörthstraße 1-3

DE - 50668 Köln

Tel.: +49 / 221 / 22255 0

E-pasts: DVII.gzd@zoll.bund.de

Konsultācijas angļu val.: +49 351 44834-530

E-pasts: enquiries.english@zoll.de

F: +49 351 44834-590

<http://www.zoll.de>

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Paziņojumu iesniegšana Vācijā

Paziņojums saskaņā ar Minimālās algas likumu (*Mindestlohngesetz*)

Ārvalstu darba devējiem, kuri nosūta vienu vai vairākus darba ņēmējus uz Vāciju, lai veiktu darbu vai sniegtu pakalpojumus, tiek prasīts iesniegt paziņojumu, ja nosūtīšana ietver tādus sektorus:

- izveides un demontāžas pakalpojumi gadatirgos un izstādēs.
- būvindustrija
- gaļas nozare
- mežsaimniecība
- ēdināšanas un viesnīcu pakalpojumi
- rūpniecības tīrīšana
- pasažieru transporta nozare
- atrakciju un izklaides nozare,
- transports un saistītās loģistikas nozare

nav jāsniedz, ja bruto
alga ↑ EUR 2958 mēn.
vai reg. mēneša
izmaksa ↑ EUR 2000

<http://www.zoll.de>

Paziņojumu iesniegšana Vācijā

Paziņojums saskaņā ar Nosūtīto darbinieku likumu
(*Arbeitnehmer-Entsendegesetzes*)

Ārvalstu darba devējiem, kuri nosūta darba ņēmējus uz Vāciju, lai veiktu darbu vai sniegtu pakalpojumus nozarēs, kur darba devējam ir jānodrošina vismaz minimālie darba nosacījumi un/vai jāveido iemaksu brīvdienų fonds, jāiesniedz rakstisks paziņojums. Attiecīgās nozares:

- atkritumu apsaimniekošana, tai skaitā ielu tīrīšanu un ceļu uzturēšana
- apmācības un tālākizglītības pakalpojumi
- būvniecības un ar būvniecību saistītās nozares
- pasta pakalpojumi
- ēku tīrīšanas pakalpojumi
- lauksaimniecības, mežsaimniecības un dārzkopības
- aprūpe
- gaļas produktu pārstrāde, konservēšana un ražošana
- drošības pakalpojumi
- tekstilizstrādājumu un apģērbu rūpniecība
- veļas mazgāšanas pakalpojumi komerc klientiem

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Paziņojumu iesniegšana Vācijā

Paziņojums saskaņā ar Darbinieku īslaicīgu nodrošināšanas likumu
(*Arbeitnehmeruberlassungsgesetz*)

Lietotājiem, kuri izvieto vai nosūta darbiniekus no piegādātāja, kas atrodas ārpus Vācijas, lai veiktu darbību vai sniegtu pakalpojumus Vācijā, ir jāiesniedz rakstisks apliecinājumu no piegādātāja

Ja ziņošanas pienākums izriet no vairākiem tiesību aktiem, jāiesniedz viens vienots paziņojums

<http://www.zoll.de>

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Darbības veikšana divās vai vairāk dalībvalstīs (DV)

Īpaši noteikumi darbiniekiem un
pašnodarbinātajiem, kas
parasti veic darbu divās vai vairāk DV.
Mērķis - noteikt vienas valsts tiesību
aktu piemērojamību

Piemēram

starptautiskā transporta darbinieki, starptautiskie kurjeri, IT,
būvniecības, mākslas, izglītības un citu nozaru eksperti
un profesionāļi, kas strādā vairākās DV

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

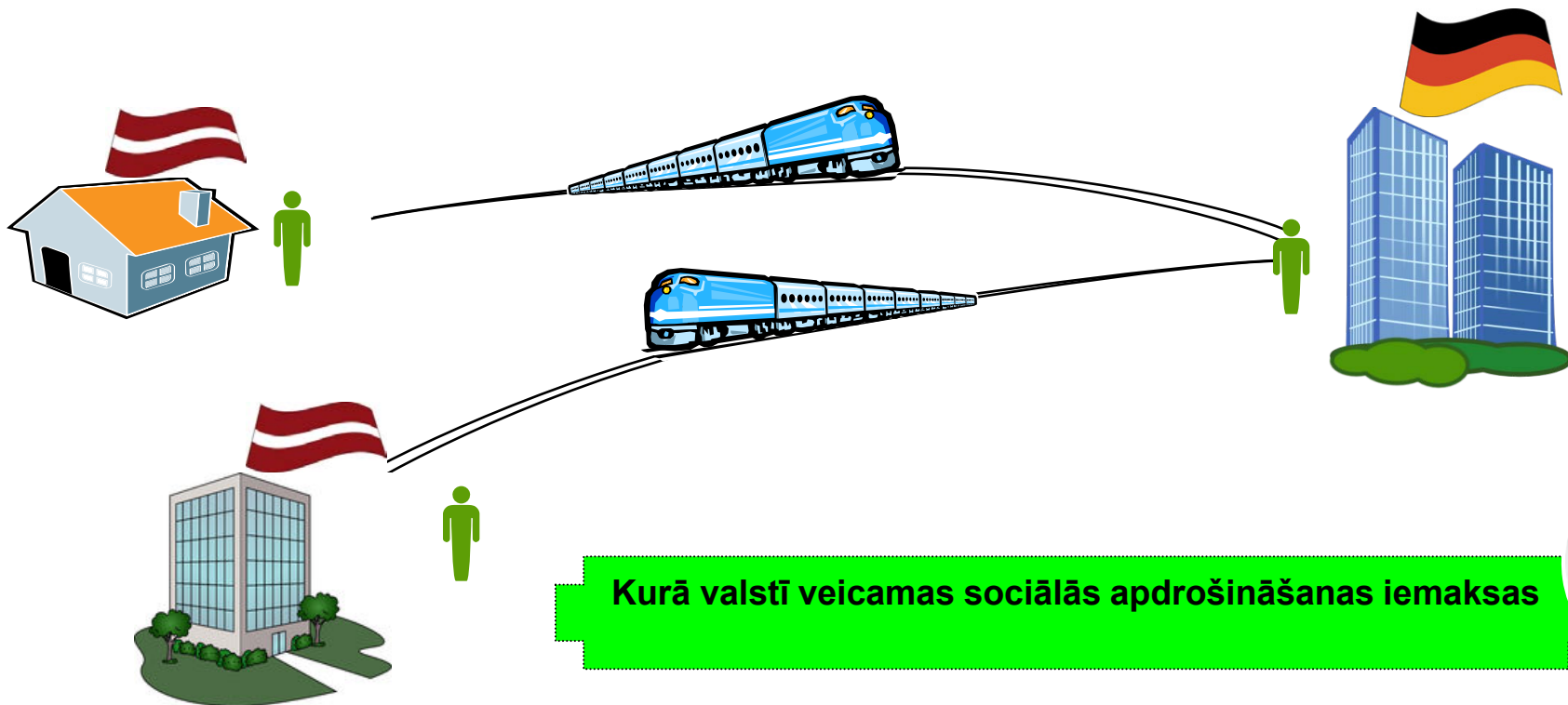
Darbinieka dzīvesvietas valsts nosaka piemērojamos tiesību aktus

Darbiniekiem, kas veic darbības divās vai vairāk DV, jāinformē par to savas **dzīvesvietas** kompetentā iestāde. Dzīvesvietas iestādei jānosaka, kādi tiesību akti attiecīgajai personai jāpiemēro

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Darbs divās vai vairāk DV

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Kurā valstī jāveic iemaksas, ja darbu veic divās vai vairāk DV

darbinieks veic būtisku darbības daļu dzīvesvietas valstī

Dzīvesvietas DV

25%
darba
laiks/
alga

darbinieks NEveic būtisku darbības daļu dzīvesvietas valstī

DV, kurā atrodas darba devēja **juridiskā adrese**/uzņēmējdarbības vieta*
(1 darba devējs)

Dzīvesvietas DV, ja viņu nodarbina vairāki darba devēji, kuru juridiskās adreses ir dažādās DV

DV, kurā atrodas darba devēju **juridiskās adreses**, kas viņu nodarbina, ja darba devēju **uzņēmējdarbības vietas** ir vienā valstī

Dzīvesvietas DV, ja darbinieks veic algotu darbu 2 vai vairāk DV pie darba devēja, kas reģistrēts ārpus ES robežām

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Uzņēmuma juridiskā adrese/ uzņēmējdarbības vieta

Juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta ir vieta, kurā tiek pieņemti uzņēmuma svarīgākie lēmumi un īstenota tā centrālā pārvalde (regulas Nr. 987/2009 14.5.a) p.)

EST pieņēma nolēmumu, ka termins “uzņēmējdarbības iestāde” (*business establishment*) apzīmē vietu, kurā pieņem būtiskus lēmumus par uzņēmuma vispārējo vadību un kurā īsteno šā uzņēmuma galvenos administratīvos uzdevumus (lieta C-73/06 *Planzer Luxembourg*)

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Regulas 883/2004 16.panta piemērošana - vienošanās ar citu valstu KI

- ➡ Sākotnēji nepieciešams A1 sertifikāts par garāku periodu, nekā 24 mēn. (max periods 5 gadi)
- ➡ Gadījumos, ja ir izdots A1 sertifikāts nosūtītajai personai uz 24 mēn. un netiek ievērots 2 mēn. pārtraukuma periods un darba devējs/pašnodarbinātais lūdz pagarināt termiņu līdz darbību pabeigšanai citā valstī
- ➡ Gadījumos, kad nepieciešams izdot A1 sertifikātu par iepriekšēju periodu (vismaz par 1 gadu atpakaļ)

... Vienošanās pamatā ir jābūt darbinieku interesēm un labumam

INFORMĀCIJA SAŅĒMĒJAM

Šis sertifikāts attiecas uz sociālā nodrošinājuma tiesību aktiem, kas Jums tiek piemēroti un apliecinā, ka Jums nav pienākuma veikt iemaksas citā dalībvalstī.

Pirms izveidot no valsts, kurā jūs esat apdrošināts, lai strādātu citā valstī, pārliecinieties, vai jums ir dokumenti, kas nodrošina saņemtu vajadzīgos pakalpojumus nākotnē (piemēram, medicīniskā aprūpe, arhivēšana ilgticīgi utt.) valstī, kurā jūs esat nodarbināts.

- Ja valstī, kurā strādājat, uzturēties pagaidām, pieprasiet savai veselības aprūpes iestādei Eiropas Veselības apdrošināšanas karti (EHIC). Jums jāuzrāda šī karte attiecīgajam veselības aprūpes sniedzējam, ja uzturēšanās laikā jums vajadzīgi pakalpojumi nākotnē.

- Ja plānojat dzīvot valstī, kurā strādājat, pieprasiet savai veselības aprūpes iestādei S1 dokumentu un pēc iespējas drīz iesūtiet šo dokumentu tās apdrošinātā vietas kompetentajai veselības aprūpes iestādei, kurā plānojat strādāt (**).

Ja notiek neapmierinātība ar darbu vai tiek konstatēta arrodslimība, apdrošināšanas iestāde uzturēšanās valstī arī provizorisks sniegt īpašus pakalpojumus.

1. SAŅĒMĒJA PERSONAS DATI

1.1. Personas identifikācijas numurs	☐ Sieviete ☐ Uzvārds
1.2. Uzvārds	
1.3. Vārds(-i)	
1.4. Dzimtais uzvārds (***)	
1.5. Dzimšanas datums	1.6. Valsts piederība
1.7. Dzimšanas vieta	
1.8. Adrese dzīvovietas valstī	
1.8.1. Iela, mājas Nr.	1.8.3. Pasta indekss
1.8.2. Pilsēta	1.8.4. Valsts kods
1.9. Adrese uzturēšanās valstī	
1.9.1. Iela, mājas Nr.	1.9.3. Pasta indekss
1.9.2. Pilsēta	1.9.4. Valsts kods

2. DALĪVALSTIS TIESĪBU AKTI, KURIUS PIEMĒRO

2.1. Dalībvalsts	
2.2. Sakuma datums	2.3. Beigu datums
☐ 2.4. Sertifikāts derīgs uz nodarbinātības laiku	
☐ 2.5. Noteikta provizorisks	
☐ 2.6. Regula 1408/71 turpina piemērot saskaņā ar Regulu 883/2004 87. panta B. punktu	

*) Regulas (EK) Nr. 883/2004 11.–16. pants un Regulas 987/2009 19. pants.

**) Spānijā, Zviedrijā un Portugālē sertifikāts attiecas jāņem vērā Valsts sociālā nodrošinājuma iestāde (Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)) galvenajā reģionālajā birojā, sociālās apdrošināšanas iestāde un dzīvovietas sociālā nodrošinājuma iestāde.

***) Informācija, ko saņemtajā sniedz iestādei, ja tā nav pabeigta iepriekš.

3. NODARBINĀTĪBAS STATUSA APSTIPRINĀJUMS

☐ 3.1. Darbā norikotā persona	☐ 3.2. Nodarbināta persona, strādā divās vai vairāk dalībvalstīs
☐ 3.3. Darbā norikotā patnodarbināta persona	☐ 3.4. Patnodarbināta persona, strādā divās vai vairāk dalībvalstīs
☐ 3.5. Ierēdnis	☐ 3.6. Līgumdarbināts
☐ 3.7. Jūrnieks	☐ 3.8. Strādā kā nodarbināta un patnodarbināta persona datādas dalībvalstīs
☐ 3.9. Strādā kā ierēdnis vienā valstī un kā nodarbināta/patnodarbināta persona citā vai citās dalībvalstīs	☐ 3.10. Izņēmums

4. DATI PAR DARBA DEVEJU/PASNODARBINĀTĪBU VALSTĒ, KURAS TIESĪBU AKTUS PIEMĒRO

☐ 4.1.1. Darba gēmijs	☐ 4.1.2. Patnodarbinātāts
4.2. Darba devēja/patnodarbinātā darības veids kods	
4.3. Vārds, uzvārds vai uzņēmuma nosaukums	
4.4. Reģistrēta adrese	
4.4.1. Iela, mājas Nr.	4.4.2. Valsts kods
4.4.3. Pilsēta	4.4.4. Pasta indekss

5. DATI PAR DARBA DEVEJU/PASNODARBINĀTĪBU CITAS DALĪVALSTĒS

5.1. Vārds, uzvārds vai uzņēmuma(-) nosaukums(-) vai kuģis(-), kur būsiet nodarbināts

5.2. Adrese(-) vai kuģis(-) nosaukums(-) "uzņēmējā(-) valstī(-)", kur būsiet nodarbināts/patnodarbināts

5.3. Vai nav pastāvīgas adreses nodarbinātības/ patnodarbinātības valstī(-)

6. IESTĀDE, KAS AIZPILDA VEIDLAPU

6.1. Nosaukums	
6.2. Iela, mājas Nr.	
6.3. Pilsēta	
6.4. Pasta indekss	6.5. Valsts kods
6.6. Iestādes identifikācijas numurs	
6.7. Fakss	
6.8. Tālrunis	
6.9. E-pasts	
6.30. Datums	
6.31. Paraksts	

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Kā pieteikties A1 sertifikātam VSAA?

Iesniegumi un informācija pieejama www.vsaa.lv

Darbinieku nosūtīšana

D11722 Iesniegums sociāli apdrošināmās personas statusa saglabāšanai Latvijā, strādājot citā ES valstī pēc nosūtījuma (A1 sertifikāta saņemšanai)

Pirmo reizi pieprasot A1, jāpievieno pakalpojumu un preču realizācijas līgumu kopijas, kas apliecina saimniecisko darbību LV (nav jāsniedz plaši zināmiem uzņēmumiem un uzņēmumiem, kuri gada laikā pieprasa A1 sertifikātu atkārtoti)

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Kā pieteikties A1 sertifikātam VSAA?

Iesniegumi un informācija pieejama www.vsaa.lv

Darbs divās vai vairāk DV

D11724 Iesniegums sociāli apdrošinātās personas statusa saglabāšanai Latvijā, parasti strādājot divās vai vairākās ES/EEZ valstīs vai Šveicē (A1 sertifikāta saņemšanai)

Maksimālais periods, par kuru sākotnēji izsniedz A1 sertifikātu darbam divās vai vairāk DV - 12 mēneši

A1 sertifikātus izsniedz VSAA Iemaksu nodaļa (Tilta iela 11/1, Rīga, LV-1005), iemaksas@vsaa.lv. Iesniegumus A1 sertifikātu saņemšanai var iesniegt jebkurā VSAA klientu apkalpošanas nodaļā

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Problēmjasutājumi

- ◆ **Darba devēji un darbinieki nepiesakās A1 sertifikāta saņemšanai**
- ◆ **Dažādi nosacījumi DV nacionālajos tiesību aktos, tai skaitā formalitātes par nosūtīto darbinieku paziņošanu**
- ◆ **Sociālās apdrošināšanas iemaksas tiek veiktas divās valstīs vienlaicīgi vai valstī, kura nav kompetentā valsts**
- ◆ **Administratīva un finansiāla rakstura problēmas darba devējiem un darba ņēmējiem, veicot iemaksas nepareizajā DV**
- ◆ **Sarežģīta iemaksu pārskaitīšanas procedūra starp DV**

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

**Paldies
par uzmanību!**

**Neaizmirstiet, noskaidrot, kurā valstī
veicamas sociālās apdrošināšanas iemaksas!**

www.vsaa.lv